

Van de voorzitter

De Landbouwtransitie? Wij zijn alvast begonnen!

Onze overheid heeft ooit de ambitie uitgesproken om in 2030 15 procent van het landbouwareaal biologisch te laten beheren. Dat betekent in de komende zes jaar een transitie van vijf naar vijftien procent.

En dat terwijl de regering er de afgelopen jaren bijzonder weinig aan heeft gedaan en er geen zicht is op een kabinet dat op dit punt daadkracht gaat vertonen. Ook al zou dit enorm meevallen, dan staan we voor de eiwittransitie: hoeveel eiwit willen we eten en waar komt dat vandaan?

Bij een systeemtransitie horen overigens geen eind- maar streefdoelen. Kijk maar naar de energietransitie: daarbij zegt de overheid ook niet '15% hernieuwbare energie is wel genoeg, lieve mensen'.

Geen einddoel dus, maar voortborduren en je verheugen op de effecten. Bijvoorbeeld hoe ons landschap eruitziet als 15% of 30% van het landbouwareaal meer leefruimte biedt aan flora en fauna. Ik denk dan al snel aan heggen en hagen in het landschap. In een opiniestuk in *NRC* zaterdag 2 maart jl. pleitte een voedselboswachter voor 200 duizend km hagen en heggen in Nederland. Sinds de jaren veertig is er 225.000 km aan hagen verloren gegaan. Daarvan moeten we toch een aanzienlijk deel kunnen terugbrengen. Of de aanleg van tienduizenden kilometers natuurlijke oevers: we hebben 330.000 km slootkant (bron IVN), vaak om een kadastraal perceel. Als een fractie daarvan geleidelijk aflopende oevers met natuurlijke oeverbeplanting krijgt, hebben we al snel 20 tot 30 duizend kilometer biodiverse oevers.

Dit alles met als gevolg hogere aantallen en meer soorten planten en dieren in onze leefomgeving. Laat dat nu typisch een resultaat zijn dat we nastreven met het beheerplan van elk perceel van Land van Ons.

Een mooi domino-effect: wat helpt om de landbouw toekomst te geven, onze leefomgeving te verbeteren en ons landschap te verfraaien? En dan zo dat het zichtbaar en hoorbaar is voor iedereen die op het 'platteland' woont, recreëert of het doorkruist. De toekomst van de landbouw gaat dan ook niet alleen onze 106.000 boeren en hun 51.000 land- en tuinbouwbedrijven aan, maar is van waarde voor ons allemaal. Laten we dat als boer en burger samen blijven oppakken. Dank voor je steun als lid, vrijwilliger of boer!

Philippe Terheggen

voorzitter bestuur Land van Ons

Van onze coöperatie

Actuele aantallen:

27.620 actieve leden

20 percelen

306 ha grond aangekocht, 7,6 ha in overdracht

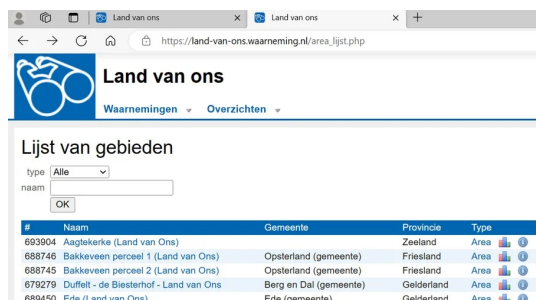
23 locaties op eigen deelpagina

Waarneming.nl van Land van Ons

De biodiversiteit op alle percelen van Land van Ons kun je sinds kort beoordelen op Waarneming(.nl). Met een paar muisklikken heb je een overzicht van de vogels, vlinders, planten en nog veel meer waarnemingen op de huidige 23 locaties/percelen.

Waarneming is een website waarop iedere burger(-wetenschapper) zijn natuurwaarnemingen kan melden. En dat gebeurt veel: ruim 30 miljoen geregistreerde waarnemingen per jaar wereldwijd, waarvan de meeste in Nederland.

Land van Ons heeft nu een **eigen** deelpagina op Waarneming. Klik op een perceel en je krijgt een overzicht van alle soorten die op het perceel gemeld zijn. Bijvoorbeeld het aantal watersnippen op perceel Noordbeemster, de hooibeestjes in Kruiningen en de regenwormen in Wassenaar.

The screenshot shows the 'Land van ons' website with the 'Waarnemingen' tab selected. It displays a 'Lijst van gebieden' (List of areas) with a search bar and a table of results. The table has columns for 'Naam', 'Gemeente', 'Provincie', and 'Type'. The results show five entries, including 'Aagtelekerke (Land van Ons)' in Zeeland and 'Bakkeveen perceel 1 (Land van Ons)' in Friesland.

#	Naam	Gemeente	Provincie	Type
693004	Aagtelekerke (Land van Ons)		Zeeland	Area
688746	Bakkeveen perceel 1 (Land van Ons)	Opsterland (gemeente)	Friesland	Area
688745	Bakkeveen perceel 2 (Land van Ons)	Opsterland (gemeente)	Friesland	Area
679279	Duffelt - de Biesterhof - Land van Ons	Berg en Dal (gemeente)	Gelderland	Area
689450	Ede (Land van Ons)	Ede (gemeente)	Gelderland	Area

Algemene ledenvergadering op 18 april

Graag nodigen we alle deelnemers van Land van Ons uit om deel te nemen aan de algemene ledenvergadering (ALV) op donderdagavond 18 april vanaf half acht (19.30).

Dit keer organiseren we een hybride vergadering: deelnemers kunnen de ALV ofwel online, ofwel live in de zaal volgen. In de vorige *Landscoop* deden we een oproep voor een geschikte locatie en die leverde veel goede tips op. Dank daarvoor! De locatie is nog niet vastgelegd. Dat hoor je zo snel mogelijk, tegelijk met de wijze waarop je je kunt aanmelden voor de live deelname.

Tijdens deze vergadering zal het bestuur een toelichting geven op de stukken en de voorgenomen besluiten waarover de mening (stem) van leden vereist is. De agenda en de bijbehorende stukken komen begin april op **MijnGrond**. Voor het agendapunt 'ingebrachte punten door de leden' kun je tot en met 11 april je voorstel **sturen**.

Even voorstellen: Hans Vloemans

Met het aantreden van nieuwe bestuursleden startten we een interviewserie met hen. De voorgaande twee interviews waren met voorzitter **Philippe Terheggen** en secretaris **Annemarijn Koop**.

Deze keer penningmeester Hans Vloemans. 'Geen grote woorden maar zaken organiseren en beter maken,' stelt Hans. Eerste vraag: 'Je hebt jezelf eerder in MijnGrond voorgesteld en daar zeg je dat je 33 jaar gewerkt hebt als financieel bestuurder in de entertainment-business in de Benelux en in de kantoorautomatisering. Dat maakt nieuwsgierig.' **Lees**

Eén van onze boeren

Welke factoren spelen mee als je een geschikt koeienras zoekt voor je boerderij? En welke rol speelt daarbij de vraag of dat ras historisch of anderszins past in het landschap? Hieronder de visie van Tim Zijp, biologisch-dynamisch melkveehouder van boerderij **Schermer Eylandt**, en pachter van ons **perceel** Noordbeemster.

Tim Zijp over de koe als landschapselement

Koeien zou je - net als bomen, sloten en heggen - kunnen beschouwen als landschapselementen, al was het alleen maar omdat de gemiddelde burger het plaatje van koeien in de wei al snel voor zich ziet als hij denkt aan boerenlandschap.

‘De bepalende factor is de grondsoort en de kwaliteit van de gras- en kruidensoorten die daarop groeien. We zitten hier in een veenweidegebied met oude grasgewassen en kruiden die weinig eiwitrijk zijn. Dat vergt een robuust

koeienras, een ras dat met deze arme begroeiing uit de voeten kan. Je moet hier dus niet kiezen voor bijvoorbeeld Holsteiners, die hebben hoogwaardiger, eiwitrijker gewassen nodig. Hier kies je voor soberder soorten zoals Blaarkoppen of Fries-Hollandse koeien. Die grazen hier dan ook al meer dan 100 jaar, ze passen in dit landschap en behoren tot ons cultureel erfgoed.

Ze onderhouden het landschap door het al grazend open te houden, waardoor het onder andere aantrekkelijk blijft voor weidevogels als grutto's en kieviten. We zitten hier in een tamelijk toeristisch gebied en er gaan wel geluiden op om het aantal koeien te verminderen. Maar zonder koeien of bijvoorbeeld schapen zou dit karakteristieke, open landschap verruigen. De mest van de koeien biedt bovendien weer voeding aan de vogels, het bodemleven en natuurlijk aan de bodem en daarmee aan de begroeiing. Dan is de cirkel weer rond.’ En, voegt Tim trots toe: ‘Bij ons lopen de kalfjes bij de koe.’

Achter grond

Land in element

‘Kleren maken de man’ en landschapselementen kleden ons cultuurlandschap. Ons ‘boerenland vol leven’ kent coulissen-, es- en slagenlandschappen, elk met zijn specifieke elementen als terpen of essen, houtsingels of vlechthekken, kikkerpoel of plasdras. In deze *Landscoop* staan we stil bij enkele andere, wellicht onverwachte, maar essentiële landschapselementen. Zo vertelt boer Tim hierboven over de koe als authentiek landschapselement en volgt hieronder een artikel over

broeihopen. Op 28 maart brengen we een webinar met Wim de Haas, waarin we oefenen om het landschap op te vatten als een taal voor het beheer en de inrichting van onze omgeving.

Broeihopen voor ringslangen

De ringslang staat als 'kwetsbaar' op de Rode Lijst Amfibieën en Reptielen. Alle reden om dit **dier**, dat vooral boven de grote rivieren voorkomt, te helpen.

Als bekend is dat er ringslangen in de omgeving verblijven, kun je eenvoudig een tijdelijke broeihoop aanleggen als schuil-, of mogelijk zelfs broedplek.

De beste tijd om een broeihoop aan te leggen is nu, van half maart tot eind april. Zo'n broeihoop moet maximaal enkele meters van open water liggen, zodat de slangen makkelijk aan hun voedsel kunnen komen. De hoop bestaat bij voorkeur uit enkele vierkante meters en is ruim een meter hoog. Door een goede verhouding tussen composteerbaar materiaal en takken kan er door broei een constante temperatuur van 25 graden worden bereikt. Zo komen de eieren uit.

In het najaar hebben de broeihopen hun dienst bewezen. Je kunt ze opruimen of het volgend voorjaar weer met nieuw composteerbaar materiaal aanvullen. **Meer** over het aanleggen van een broeihoop.

Oogst van Ons

Nieuwe rubrieken:

Onze boeren en producenten

Wil je weten wie de gewassen voor onze producten telen en wie daarvan de producten maken? Lees dan de portretten in de twee nieuwe rubrieken in onze webshop: **Onze boeren** en **Onze producenten**

Opnieuw verkrijgbaar:

Cider en zeep

Cider van Ons en Zeep van Ons versie 1.0 zijn weer te bestellen. Beide producten waren in december rap uitverkocht. Greep je toen mis? Of wil je opnieuw bestellen? Ga naar de **webshop** en bestel cider om bijvoorbeeld tijdens Pasen te schenken. Of de zeep als cadeautje voor moeder-/vaderdag.

Nieuw formaat

Winkeldisplays voor verkooppunten

Voor winkeliers die onze producten willen verkopen, hebben we een nieuw formaat

winkeldisplay beschikbaar. Hoe meer winkels onze producten gaan verkopen, hoe meer mensen kennismaken met Land van Ons! Ken je of ben je een winkelier die onze producten in het assortiment wil opnemen?

Bekijk de **verkooppunten** en op welke manier winkels verkooppunt van onze producten kunnen worden. Eerst uitproberen? Een proefperiode is zeker mogelijk. Stuur ons een **bericht**.

Onze percelen

Land van Ons beheert op dit moment 20 percelen verspreid over tien van de twaalf provincies; alleen Flevoland en Limburg ontbreken nog. Bekijk het **kaartje op de website** voor info.

Friesland: Triemen, Kollumerzwaag en Bakkeveen

Groningen: Onnen

Drenthe: Hooghalen

Noord-Holland: Oudendijk

Utrecht: Houten en Soest

Overijssel: Lettele en Hasselt

Gelderland: Millingen, Empe en Ede

Zuid-Holland: Oud Ade, Wassenaar, Strijen en Noordeloos

Noord-Brabant: Halsteren en Udenhout

Zeeland: Kruiningen

Wassenaar

Samenwerking met Lekkernassûh

We zijn blij met de teeltafspraak die pachter Erwin van de regeneratieve tuin WIJdehorst heeft gemaakt met **Lekkernassûh**, een toonaangevend initiatief dat zich inzet voor een eerlijke en duurzame voedselketen in Den Haag en omstreken.

Lekkernassûh (lekker eten) wil een brug vormen tussen de Haagse consument en lokale telers, met focus op duurzame teelt zonder bestrijdingsmiddelen en verpakkingsvrije verkoop. Erwin is enthousiast over deze uitdaging. 'We gaan diverse groenten telen, zoals radijs, speciale rassen wortels en bieten, spitskool en bosui. Dit assortiment prikkelt niet alleen de smaakpapillen, maar draagt ook bij aan een gezonde en duurzame lokale voedselvoorziening.'

Deze samenwerking begon toen Erwin in contact kwam over een wens van Lekkernassûh. 'Ze zochten een plek dicht in de buurt waar ze groenten konden verbouwen voor hun leden. Ons perceel in Wassenaar ligt praktisch in hun "achtertuin", dus de connectie was snel gemaakt,' verklaart Erwin. Hij bedankt de vrijwilligers die deze stap mogelijk hebben gemaakt.

Oud Ade

Lezing over historisch gebruik van veengebied

Heb je altijd al willen weten hoe de veengebieden rond Oud Ade zijn gevormd en hoe mensen die in de loop der eeuwen hebben gebruikt? Op 21 maart komen twee specialisten op het gebied van de geschiedenis van de bodem naar het Polderpodium in Oud Ade met twee diepgravende verhalen. Dr. Joanne Mol: 'Eerder was de polder een weids waddegebied en in de laatste ijstijd zelfs een poolwoestijn. Aan de hand van boringen (zie foto) die we met archeologiestudenten onderzochten schetsen we een dynamisch landschap: van een tundra naar een weiland.'

Emeritus-hoogleraar Corrie Bakels presenteert een selectie van planten die in de loop van eeuwen in het veenweidegebied zijn gevonden en geoogst.

Donderdagavond 21 maart, van 19.15 tot 21.00 uur in Polderpodium, Langebrug 1, Warmond. Gezien het beperkt aantal plaatsen, graag vooraf **aanmelden**.

Arnhem

Hoopvol boeren op Land van Ons

Team Arnhem, vooralsnog zonder perceel, organiseert een informatieavond om meer mensen enthousiast te krijgen voor de doelstellingen en aanpak van het snel groeiende burgerinitiatief Land van Ons.

Op dinsdagavond 26 maart van 20.00 tot 22.00 uur (inloop vanaf 19.30 uur) bij De Molenplaats, Zypendaalseweg 24A in Arnhem.

Vrijwilliger Bastiaan van de Kraats (foto) vertelt over de kracht en het effect van de coöperatie en hoe je kunt deelnemen, maar ook over zijn werk als **bouwbioloog** en gezond en duurzaam bouwen.

Ook Howard Koster, boer van perceel De Biesterhof in Nieuw Millingen, komt over zijn werk vertellen: hoe hij met zijn team op 25 hectare landbouwgrond gezond en biologisch voedsel verbouwt, de bodem en de biodiversiteit verbetert en een **gemeenschap** opbouwt.

Tevens zijn er die avond diverse producten van de Land van Ons te proeven en te koop, zoals Huttentutolie, boekweitproducten en het Biesterhopper biertje. De toegang is gratis, een vrijwillige bijdrage in de kosten heel graag. **Meld** je s.v.p. even aan.

Houten

Kennismaking met de buurt

Donderdag 7 maart vond de kennismakingsbijeenkomst plaats voor de direct omwonenden van ons perceel. Daar kwamen ruim 20 personen van de 45 buurtadressen op af. De meesten kenden Land van Ons nog niet.

We konden ze vertellen dat de zoektocht naar een pachter in volle gang is. Hopelijk kunnen we de volgende maand melden dat we een pachter hebben gevonden!

Dat doen we vooral via een eigen *nieuwsbrief*, die inmiddels naar zo'n 100 geïnteresseerden gaat.

Met deze nieuwsbrief hopen wij een groeiende groep mensen bevlogen en betrokken te houden bij het perceel. Denk aan uitnodigingen voor activiteiten op het perceel, de zoektocht naar een iconische soort, oproepen voor beurzen, informatie over samenwerking met partners, historie van het perceel. De nieuwsbrief zal regelmatig verschijnen, al weten we nog niet hoe vaak. Uiteraard zullen we ook via de Landscoop blijven informeren over wat er speelt. **Meld** je aan.

Wat kan ik doen?

#Durftevragen:

Land van Ons groeit in deelnemers en in m2's. Dat vergt groei van het vrijwilligersbestand, om vaste en projectmatige klussen te doen. We zoeken een breed scala aan mensen voor klussen op allerlei gebieden. Kom je helpen groeien? Stuur ons een **bericht**, ook wanneer je meer informatie wilt!

Gezocht: perceelcoördinator/projectleider Oud Ade

Voor ons perceel Oud Ade zoeken wij een nieuwe perceelcoördinator/projectleider. Oud Ade is ons grootste perceel, en het enige waar onderzoek een van de kerndoelstellingen is. Wij werken hierin samen met de Universiteit Leiden en met Holland Rijnland (de 13 samenwerkende gemeenten in de regio).

Het veenweidegebied staat voor een aantal grote uitdagingen, waaronder bodemdaling en lage biodiversiteit. Waterpeilverhogingen zijn cruciaal om beide uitdagingen te lijf te gaan. Op ons perceel experimenteren wij daarom met de teelt van eetbare gewassen die kunnen groeien bij hoge waterstanden en zelfs in het water. Telkens dienen zich hierbij nieuwe kansen (bijvoorbeeld rijst in de polder) aan. Wij zijn daarom op zoek naar een sterke en besluitvaardige persoonlijkheid met ruime ervaring als projectleider. Zie de **vacature** op onze website of stuur een **bericht**.

Coördinator perceelteams

Het team HR & Vrijwilligers bij Land van Ons is verantwoordelijk voor de werving en selectie van vrijwilligers en de samenstelling van de perceelteams (inmiddels 21, verspreid over Nederland). Voor ons HR-team zijn we op zoek naar een **coördinator perceelteams** (4-8 uur per week/flexibel in te vullen): een vrijwilliger die de contacten onderhoudt met de perceelteams en meedraait als HR-vrijwilliger. In deze rol zorg je mede voor de ontwikkeling van de vrijwilligersorganisatie en geef je invulling aan de samenhang tussen de landelijke organisatie en de perceelteams. Zie de complete tekst van deze vacature [op onze website](#).

Gezocht: experts met onderhandelingservaring voor ons aankoopteam

Het team Selectie en Aankoop Percelen zoekt versterking. We zoeken kandidaten die ervaring hebben met de aankoop van agrarische grond.

Taken zijn het verkennen van mogelijke percelen, contact zoeken met tipgevers en aanbieders van grond, het maken van een eerste schifting, samenwerken met de teams van Ruimtelijke Analyse, Biodiversiteit en Zakelijk Beheer en advies geven aan het bestuur en de deelnemers over aankoop van een perceel.

Tijdsinvestering: gemiddeld 1 dag in de week.

Meer weten? Gijs Smit, secretaris van het aankoopteam, en Fike van der Burght, bestuurslid Aankoop, informeren je graag. Stuur ons een [bericht](#).

Doneren aan Land van Ons

Iedereen die Land van Ons een bedrag wil schenken of nalaten kan dat fiscaal aantrekkelijk regelen via [Stichting Voorgrond](#), dankzij de ANBI-status van deze stichting, die overigens ook andere, soortgelijke initiatieven ondersteunt.

[word deelnemer](#)

Agenda

Lezing Warmond

Op donderdagavond 21 maart van 19.15 tot 21.00 uur een lezing over historisch gebruik van veengebied. Locatie: Polderpodium, Langebrug 1 te Warmond. Graag vooraf [aanmelden](#).

Wandeling Millingen

Zaterdag 23 maart kruidenwandeling met lunch 'Wildplukken voor de traditionele 9-kruidensoep' op De Biesterhof in Millingen van 10.30 uur tot 13.30 uur.

[Opgeven](#) kan tot 21 maart.

Webinar landschap verstaan

Donderdag 28 maart om 19.30 uur Webinar met deelnemer Wim de Haas als gastspreker met als thema 'Het Landschap Verstaan'. Wim werkt bij Wageningen Environmental Research, het kennisinstituut voor de groene leefomgeving van de WUR en doet onderzoek naar de relatie tussen mens, natuur en landschap. Hij schreef een [boek](#) met dezelfde titel, waarin hij concludeert dat we het landschap moeten opvatten als een taal. Leren we deze verstaan, dan horen we de verhalen die in het landschap besloten liggen en een gids kunnen vormen voor het beheer en de inrichting van onze omgeving. Dat vereist oefening, niet zozeer van individuen, maar vooral van de maatschappij.

Voorjaarsmarkt Elst

Zaterdag 30 maart Voorjaarsmarkt van zelfoogsttuin Hof Bredelaar in Elst. Land van Ons is er te vinden met producten van eigen land. Van 11.00 tot 16.00 uur in Park Lingezegen

Land van Ons wil een kentering bewerkstelligen in het uitputten van grond en het verdwijnen van plantaardig en dierlijk leven uit ons landschap. Dit doen we in het besef dat ons land en onze grond letterlijk de bodem is onder ons bestaan, en daarmee een tegenwicht en rustpunt is in ons hectische en op economische groei gerichte bestaan. Door het verwerven en daarna behouden van het juridische eigenaarschap van (landbouw)grond realiseren we een langjarige en daarmee duurzame aanpak.

Bijdragen van: Philippe Terheggen, Leo Soldaat,
Jeannette Sanders, Marja van Berkel, Bram
Eigenhuis, Monique Emond.

Beeldcredits: Dik de Bruijn, Lenelle Schermer, Menno
Graaf

Coverfoto: Ron Thijsen

Redactie: Steven Berendsen, Saskia Goedheer,
Caroline de Roos, Flip Schrameijer en Herman
Verschuren.

Op de website vertellen deelnemers over hun
motivatie om zich bij Land van Ons aan te sluiten.

*Deze nieuwsbrief verschijnt rond de 15e van elke
maand. Copyright © 2024 Land van Ons.*

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden
ontleend. Je ontvangt deze e-mail omdat je hebt
aangegeven deze te willen ontvangen. Heb je geen
interesse meer?

[> Schrijf je hier uit](#)

